

Sygn. I C 12/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy (...) I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Cichoń
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013 r. (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. Z. (1)**

przeciwko **M. O.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego M. O. na rzecz powoda P. Z. (1) kwotę 75.939 zł (słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2012 r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza od pozwanego M. O. na rzecz powoda P. Z. (1) kwotę 240 zł (słownie: dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego M. O. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego (...) kwotę 3.797 zł tytułem opłaty od pozwu od zasądzzonego roszczenia;
- nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego (...) z zasądzzonego roszczenia od powoda P. Z. (1) kwotę 17.005 zł (słownie: siedemnaście tysięcy pięć złotych) tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu.

IC 12/12

UZASADNIENIE

Powód **P. Z. (1)** domagał się zasądzenia od pozwanego M. O. kwoty 426.030,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20.12.2011 r. tytułem odszkodowania za szkodę, którą poniósł na skutek bezpodstawnego wypowiedzenia przez pozwanego ze skutkiem natychmiastowym dwóch umów dzierżawy, jednej zawartej w formie pisemnej a drugiej ustnie, które strony zawarły na okres 5 lat. Dochodzona kwota obejmuje dotacje które mógłby powód uzyskać z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przez kolejne trzy lata dzierżawy tj. za rok 2012, 2013 i 2014 w kwocie 150.761,88 zł, zysk który powód mógłby osiągnąć z tytułu uprawy dzierżawionych gruntów przez kolejne 5

lat dzierżawy w kwocie 275.269 zł. Powyższej kwoty powód domagał się wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty.

W toku procesu, w miejsce odsetek ustawowych wniósł powód o zasądzenie odsetek maksymalnych wskazując, iż takich odsetek żąda od niego bank, kiedy on ubiega się o kredyt (pismo powoda złożone w sądzie 6.02.2013 r. – k. 141 – 142 akt).

Pozwany M. O. w odpowiedzi na pozew (k. 51) wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc, iż podniesione przez powoda koszty są zawyżone i w większości nie były przez niego podniesione. Podniósł również pozwany, że powód nie informował go o zawarciu (...) i MR umowy w sprawie programu rolno środowiskowego a na takie zobowiązanie pozwany jako właściciel tych gruntów nie wyraziłby zgody.

Zarzucił nadto pozwany, że uprawa ziemi w okresie dzierżawy przez powoda urągała wszelkim zasadom – i z tych też przyczyn pozwany wypowiedział powodowi umowę dzierżawy z dnia 10.05.2010 r. zawartą w formie pisemnej. Zaprzeczył pozwany aby co do pozostałych gruntów o pow. 12,48 ha, strony zawarły ustną umowę dzierżawy. Twierdził pozwany, iż dał powodowi ustne przyzwolenie na korzystanie przez niego z tychże gruntów, z zastrzeżeniem, że będzie mógł te grunty sprzedać bez odszkodowania za poniesione przez powoda nakłady.

Sąd ustalił :

W dniu 10 maja 2010 r. strony zawarły pisemną umowę dzierżawy. Na podstawie tej umowy pozwany M. O. jako właściciel gospodarstwa rolnego położonego w obrębie D. wydzierżawił powodowi P. Z. (1) działki nr (...) o łącznej powierzchni 13.3000 ha. Umowa została zawarta na okres od 10.05.2010 r. do 9.05.2015 r. W okresie trwania umowy grunty będące przedmiotem dzierżawy miały być użytkowane rolniczo. Ustalono w umowie, że za wydzierżawione grunty, dzierżawca nie będzie opłacał czynszu dzierżawnego. W sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie miały mieć przepisy kodeksu cywilnego.

Podpisy pod umową strony umowy złożyły w obecności pracownika Urzędu Gminy w D., który potwierdził wiarygodność złożonych podpisów.

dowód : umowa dzierżawy podpisana 10.05.2010 r. – k. 45 akt

W tym samym czasie pozwany ustnie zezwolił powodowi na bezpłatne użytkowanie gruntów rolnych położonych w miejscowości D. oznaczonych numerami : 6/1, 73, 74/4, 15/2 i 128 o łącznej powierzchni 12,48 ha.

fakt przyznany przez pozwanego na rozprawie w dniu 27.03.2012 r. – k.

54 akt, oraz przez strony na rozprawie 26.06.2012 r. – k. 99 akt.

W dniu 17.05.2010 r. powód złożył do Biura Powiatowego w S. AR i MR wniosek o przyznanie płatności na rok 2010 na grunty o łącznej powierzchni 25,78 ha. Na mocy DECYZJI Nr 0213-2010-000005292 w sprawie przyznania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego z dnia 16.11.2010 r. Kierownik Biura Powiatowego w S. AR i MR przyznał powodowi P. Z. (1) za grunty o łącznej powierzchni 25,78 ha jednolitą płatność obszarową w wysokości 14.490,68 zł oraz uzupełniającą płatność obszarową do powierzchni grupy upraw podstawowych w wysokości 8.437,28 zł.

dowód : Decyzja Nr 0213-2010-00000592 z dnia 16.11.2010 r. – k. 90 - 91

Na mocy Decyzji nr 0213-2010-005872 o przyznaniu płatności rolno środowiskowej wydanej przez Kierownika Biura Powiatowego AR i MR w S. w dniu 7.12. 2010 r. powodowi przyznano płatność rolno środowiskową w łącznej wysokości 9.282 zł na powierzchnię 11,90 ha.

Przyznając płatność – stwierdzono rozpoczęcie 5 letniego okresu zobowiązania ze skutkiem na dzień 15.03.2010 r.

dowód : decyzja Nr 0213-2010-005872 z dnia 7.12.2010 r. – k. 93 – 94 akt.

Grunty, które przekazał pozwany powodowi na podstawie umowy dzierżawy z dnia 10.05.2010 r. i ustnego przyzwolenia, były to grunty zaniedbane, nie uprawiane od wielu lat, porośnięte krzakami i niewielkimi drzewkami. Na wiosnę 2010 r. powód usunął z tych gruntów krzaki głogu, młode brzożki i inne zakrzaczenia porastające te grunty. Pozostałości zakrzaceń usunięto za pomocą środków chemicznych. Po wstępnej obróbce tych gruntów – na części z nich powód w 2010 r. zasadził ziemniaki, część obsiał gryką jako poplon a część była obsiana zbożem.

Prace te powód wykonywał za pomocą specjalistycznego sprzętu oraz sam przy pomocy wynajętych ludzi.

dowód : zeznania świadków S. B. – k. 96 v i 97, A. D. – k. 97, J. J. - k. 97 v i k.98, J. P. – k.98 i W. S. – k. 98 v i 99 akt, M. Z. – k. 107 – 00:25:18.

Aby przywrócić grunty rolne do użytkowania należało wykonać dodatkowe zabiegi agrotechniczne, które nie są związane ze standardową uprawą. Dodatkowe zabiegi to: wycięcie krzaków, usunięcie większych drzew i wrywanie karp, chemiczne zniszczenie mniejszych roślin drzewiastych i zielnych takich jak: mniejsze siewki brzozy i sosny oraz chwasty wieloletnie. Po zastosowaniu środka chemicznego, następuje zniszczenie darni dwukrotnym talerzowaniem broną talerzową.

Łączny nakład wynikający z kalkulacji kosztów przywrócenia przez powoda przedmiotowych użytków rolnych do dobrej kultury rolnej wynoszą 29.765,60 zł (25,78 ha x 1154,60 zł/ha).

dowód : opinia biegłego z dziedziny rolnictwa M. R. – k. 119 – 133 akt) oraz opinia uzupełniająca – k. 181 – 184 akt.

Powód przez pierwsze dwa lata tj. rok 2010 i 2011 ponosił nakłady ale także czerpał korzyści z przedmiotowych gruntów. W pierwszym roku nakłady przewyższały uzyskane korzyści

ale tylko z przyczyn zależnych od powoda (nie zależnych od plonu).

Jeżeli powód ma odzyskać poniesione nakłady to powinny one obejmować następujące składniki: koszty przywrócenia pól do dobrej kultury rolnej oraz mogą uwzględnić występujące w pierwszym i drugim roku niższe plonowanie roślin uprawnych. W pierwszym roku uprawy powód popełnił wiele błędów w uprawie gryki przez co mimo wysokich nakładów na przygotowanie gleby, nawożenie i ochronę nie zebrał plonów. Efektywność stosowanych nakładów jest niższa w pierwszym roku uprawy ze względu na czas niezbędny do uzyskania pełnej „sprawności” gleby. Nie powinno się do kosztów poniesionych przez powoda wliczać wysokich nakładów na uprawę gryki w 2010r. Powód popełnił proste błędy agrotechniczne między innymi takie jak dokonanie zasiewów po dopuszczalnym terminie agrotechnicznym, nieterminowe zastosowanie środków ochrony roślin itp. i nie uzyskał zbioru w 2010r. W przypadku niemożności dokonania zasiewów roślin uprawnych w maksymalnie dopuszczalnym dla danego regionu opóźnionym terminie wysiewu należy zrezygnować z siewu i utrzymać pole w ugorze dokonać zasiewów np. jesienią. Dopuszczalny termin wysiewu gryki wynosi do 25 maja, opóźnienie wysiewu po tym terminie nie gwarantuje możliwości uzyskania plonu a efektywność poniesionych nakładów jest zerowa. Nakłady agrotechniczne ponosi rolnik w celu uzyskania plonu. Wartość plonu jest dochodem, który służy pokryciu kosztów zmiennych i stałych występujących w gospodarstwie a pozostała różnica jest wynagrodzeniem za pracę rolnika. Tylko poprawnie wykonana i to w odpowiednim terminie orka, odpowiednie i terminowe nawożenie mogły wpłynąć na poprawę struktury gleby i zwiększyć jej żyzność. Nawożenie azotem, fosforem stosuje się przede wszystkim w celu zwiększenia żyzności pól i dostarczenia składników pokarmowych sianym (lub sadzonym) roślinom uprawnym. Nawozów azotowych, fosforowych nie stosuje się na „zapas” gdyż okres pozostawiania w glebie jest krótkotrwały (około rok) i z reguły jest wymywany w głębsze warstwy gleby lub uwalniany do atmosfery przez co nie jest dostępny dla roślin. Nawozy potasowe mogą przebywać w glebie dłużej ale i one podlegają wymywaniu w głębsze warstwy gleby. Źle wykonana orka w nieodpowiednim terminie, zbyt późno, w okresie suszy, może pogorszyć strukturę gleby i zwiększyć zachwaszczenie. W przypadku niemożności zachowania terminów agrotechnicznych należało wybrać do siewu inne rośliny np. żyto,

siane jesienią i dobrze tolerujące słabsze także zachwaszczone stanowiska. Popelnione błędy uprawowe nie powinny obciążać pozwanego.

W drugim roku uprawy lepiej dobrano rośliny do zasiewów oraz wprowadzono do płodozmianu okopowe - ziemniaki, które wiernie plonują nawet na gorszych stanowiskach. Przez co możliwe stało się uzyskanie dochodu.

W 2010 r. powód z tytułu upraw gruntów przejętych od pozwanego poniósł orientacyjnie stratę w wysokości 25.414,86 zł

W 2011 roku powód osiągnął orientacyjny dochód w kwocie 69 453,41 zł (w tym z dopłat bezpośrednich w kwocie 34.176,78 zł)

dowód: opinia biegłego z dziedziny rolnictwa M. R. – k. 180-184 akt.

W dniu 5 października 2011 r. pozwany M. O. wysłał do powoda P. Z. (2) wypowiedzenie umowy dzierżawy gruntów rolnych (działki nr (...)) o powierzchni 13,30 ha położonych w obrębie D. ze skutkiem na dzień 31.10.2011 r.

Jako podstawę wypowiedzenia umowy pozwany podał fakt zawarcia przez powoda z (...), bez jego zgody, 5-letniej umowy w sprawie programu rolno środowiskowego, wskazując iż nie upoważnił dzierżawcy do zawierania długoterminowych umów i zobowiązań.

dowód: pismo pozwanego z dnia 5.10.2011, wypowiedzenie umowy z dnia 30.09.2011 oraz notatka z dnia 5.10.2011 r. – k. 39-41 akt;

Powód z gruntów powoda o łącznej powierzchni 25,78 ha korzystał w latach 2010-2011. Grunty te wydał pozwanemu późną jesienią 2011 r.

dowód: zeznania świadka S. G. – k. 106v – 00:13:25;

W roku obrachunkowym 2010/2011 powód zebrał plony z przedmiotowych gruntów;

fakt przyznany przez powoda – k. 107v – 00:36:00

Prognozowany zysk (dochód), który mógłby osiągnąć powód, uprawiając przedmiotowe grunty, w latach 2012, 2013 i 2014 wynosi łącznie 277.893,58 zł (w tym 96.339,88 zł z dopłat obszarowych).

W 2012 roku powód uprawiając grunty, z których korzystał na podstawie umowy dzierżawy z dnia 10.05.2010 r. (łącznie 13,30 ha) i na podstawie ustnej umowy (12,48 ha) osiągnąłby prognozowany dochód w kwocie 90.536 zł, w tym nadwyżka bezpośrednia 58.423 zł oraz dopłaty unijne 32.113 zł

dowód: opinia biegłego z dziedziny rolnictwa M. R. k. 180- 181 oraz 185-189 akt;

Sąd zważył:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem w niniejszej sprawie była okoliczność, iż powód na podstawie dwóch umów zawartych z powodem: jednej pisemnej (obejmującej działki nr (...) obręb D. o łącznej powierzchni 13,30 ha) i drugiej ustnej (obejmującej działki nr (...) obręb D. o łącznej powierzchni 12,48 ha) na wiosnę 2010 r. objął w użytkowanie powyższe grunty. Poza sporem była również okoliczność, iż grunty te w chwili objęcia je w posiadanie przez powoda były odłogowane. Przez około 10 lat i wymagały ze strony powoda poniesienia nakładów celem przywrócenia ich do stanu kultury rolnej.

Powód bez wątpienia nakłady te poniósł, wynika to wprost z zeznań świadków. Twierdzenia pozwanego, iż prace te powód wykonał źle, nieumiejętnie, miały charakter gołosłowny. Przeczy również temu obecny stan tych gruntów,

aktualnie są to pełnowartościowe grunty rolne. Dlatego też, w ocenie Sądu nie może budzić wątpliwości fakt, iż pozwany winien zwrócić powodowi w całości poniesione przez niego z tego tytułu nakłady.

Bez wątpienia bowiem, gdyby nakładów tych nie poniósł powód, to musiałyby je ponieść pozwany – gdyż bez usunięcia zakrzaczeń i odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, grunty te, z uwagi na długi okres odlogowania, nie nadawałyby się do użytkowania jako grunty rolne. Powód miał sobie zrekompensować te nakłady z pożytków, które miał pobierać z tytułu użytkowania tychże gruntów przez okres 5 lat. Faktycznie jednak powód użytkował te grunty i pobierał pożytki jedynie przez dwa lata tj. z 2010 i 2011 roku, z uwagi na zerwanie obu umów przez powoda.

W ocenie sądu pozwany umowę z dnia 10.05.2012 r. zerwał bezpodstawnie. Brak było bowiem podstaw do wypowiedzenia tej umowy ze skutkiem natychmiastowym z uwagi na fakt zawarcia przez powoda z AR i MR umowy na 5 letni okres rolno – środowiskowy. Powód zerwał tą umowę w ramach wiążącej strony umowy dzierżawy. Nie było również podstaw do rozwiązania tej umowy ze skutkiem natychmiastowym z powodu rzekomo złej uprawy ziemi przez powoda. Pozwany tej okoliczności nie udowodnił, a uwagi biegłego w tym zakresie odnosiły się jedynie do zasiewów, które powód dokonał w 2010 r. Zgodnie z art. 704 kc w braku odmiennych postanowień umowę dzierżawy gruntu rolnego można wypowiedzieć na jeden rok naprzód na koniec roku dzierżawnego. Z tym, iż zgodnie z obowiązującym stanowiskiem doktryny oraz orzecznictwem umowę zawarto na czas ściśle określony można wypowiedzieć jedynie w przypadku zastrzeżenia tego w umowie i wskazanie okoliczności, w której może to nastąpić.

W przypadku przedmiotowej umowy takiego zastrzeżenia nie było. Jednakże sąd mając na uwadze okoliczności tej konkretnej sprawy, a w szczególności fakt, iż powód przez cały 5 – letni okres umowy był zwolniony z płacenia czynszu jak również innych ciężarów związanych z posiadaniem tychże gruntów, uznał iż obciążenie pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi spodziewanych utraconych korzyści za cały okres 5 lat, byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i byłoby ze strony powoda nadużyciem prawa. Z tych też względów sąd uznał za zasadne aby pozwany zwrócił powodowi zysk (dochód), który powód mógłby osiągnąć uprawiając grunty na które powód miał zawartą pisemną umowę dzierżawy tj. działki nr (...) obręb D. o łącznym obszarze 13,30 ha. Nie uwzględnił natomiast Sąd żądań powoda co do utraty zysków z gruntów objętych pisemną umową za lata następne tj. 2013, 2014, jak również nie uwzględnił Sąd w całości roszczeń powoda z tytułu utraty zysków z gruntów obejmujących działki nr (...) obręb D., o łącznej powierzchni 12,48, z których pozwany korzystał na podstawie ustnej umowy.

Powód bowiem biorąc w używanie grunty pozwanego na podstawie ustnej umowy praktycznie w każdej chwili musiał liczyć się z obowiązkiem ich zwrotu pozwanemu. Trudno jest przyjąć, aby umowa ta miała taki sam charakter i taką samą treść jak umowa pisemna. Nic bowiem nie stało na przeszkodzie, aby strony w przypadku działek nr (...) obręb dąbrówka o łącznej powierzchni 12,48 ha zawarły taką samą umowę na piśmie jak w przypadku działek nr (...) obręb D. o łącznej powierzchni 13,30 ha. Skoro takiej umowy strony nie zawarły, a powód nie wykazał stosownymi dowodami rzeczywistej treści tej ustnej umowy, brak było podstaw do ustalenia, że i w przypadku tych gruntów umowa była zawarta na okres 5 lat. W przypadku ustnej umowy, uznał Sąd, iż powód używał i pobierał pożytki z tych gruntów jedynie za przyzwoleniem powoda i winien był liczyć się z obowiązkiem ich ewentualnego zwrotu na każde żądanie powoda.

Z tego też względu, zdaniem Sądu, powodowi nie przysługuje roszczenie o zwrot utraconych spodziewanych przez niego zysków z tytułu utraty możliwości używania i pobierania pożytków z gruntów pozwanego, z których powód korzystał na podstawie ustnej umowy.

W przypadku zaś utraty przez powoda spodziewanych przez niego zysków z tytułu używania i pobierania przez niego pożytków z gruntów pozwanego, które objął powód w posiadanie na podstawie pisemnej umowy, ocenił Sąd, iż pozwany winien zwrócić powodowi utracone spodziewane przez niego korzyści, które ten mógłby osiągnąć z sytuacji gdyby miał możliwość używania tychże gruntów jeszcze z 2012 r. Żądanie natomiast przez powoda od pozwanego zwrotu utraconych spodziewanych korzyści za lata 2013 i 2014, jest zdecydowanie nadmierne, w sytuacji kiedy powód korzystał z tych gruntów bez żadnych zobowiązań finansowych, a nakłady które powód poniósł na przywrócenie objętych przez niego gruntów pozwanego do kultury rolnej zamknęły się kwotą 29.765,60 zł.

Sąd, dokonując wyliczeń należnych powodowi kwot, zarówno z tytułu zwrotu nakładów na grunty pozwanego, jak również utraconych spodziewanych przez powoda korzyści z tytułu używania i pobierania pożytków z przedmiotowych gruntów objętych pisemną umową dzierżawy, w pełnym zakresie oparł się na opinii biegłego z dziedziny rolnictwa. Opinia ta bowiem została sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje, całkowicie bezstronną w niniejszej sprawie. Biegły w sposób jasny, przekonujący uzasadnił swoje stanowisko w kwestii nieuwzględnienia w nakładach na przywrócenie dobrej kultury rolnej gruntom poniesionych przez powoda w 2010 r. kosztów na uprawę gryki. Biegły jednoznacznie wskazał, iż powód dokonał tych zasiewów po dopuszczalnym terminie agrotechnicznym, co spowodowało brak zbioru w 2010 r. Powód powinien był w tym przypadku zrezygnować z siewu i utrzymać pole w ogorze, dokonując zasiewów ewentualnie jesienią (k. 182 akt).

Natomiast wysokość należnego powodowi odszkodowania z tytułu utraconych spodziewanych zysków za 2012 r. z tytułu używania i pobierania pożytków z gruntów obejmujących działki nr (...) obręb D. o łącznej powierzchni 13,30 ha sąd ustalił w sposób następujący:

W 2012 r. z całego arealu, którym dysponował powód, na podstawie obu umów zawartych z pozwanym tj. z powierzchni 25,78 ha, według opinii biegłego, powód mógłby osiągnąć dochód w wysokości 90.536 zł.

Powód ma prawo do utraconych korzyści w 2012 r. z gruntów o powierzchni 13,30 ha co stanowi 51 % z powierzchni 25,78 ha, a więc powodowi należy się tytułem utraconych korzyści za rok 2012 kwotę 46.174 zł.

Z tych też względów Sąd ostatecznie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 75.939 zł (29.765,60 zł – zwrot nakładów na przywrócenie przedmiotowych gruntów do kultury rolnej plus 46.174 zł – utracone spodziewane przez powoda korzyści za 2012 r. z tytułu upraw gruntów rolnych pozwanego, które powód objął w używanie na podstawie umowy dzierżawy z dnia 10 maja 2010 r.).

Powyższą kwotę Sąd zasądził wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15 marca 2012 r., tj. po upływie dwóch tygodni od otrzymania przez pozwanego odpisu pozwu (pozwany pozew odebrał 27 lutego 2012 r. – z.p.o. – k. 50 akt). Powód nie wykazał bowiem, aby wzywał wcześniej pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Zgodnie z art. 476 kc dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Takim wezwaniem dla pozwanego, w powyższej sprawie, było doręczenie mu pozwu i do tej daty Sąd doliczył 14 dni na dobrowolne spełnienie świadczenia. Brak spełnienia świadczenia w tym terminie oznacza, że dłużnik – pozwany w tej sprawie – popadł w zwłokę i od tej też daty, tj. 15.03.2012 r, powód na podstawie art. 481 § 1 i § 2 kc, ma prawo domagać się odsetek, ale jedynie odsetek ustawowych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Ostatecznie powód wygrał proces jedynie w 18%, co oznacza, że pozwany partycypuje zarówno w kosztach sądowych, jak i w kosztach procesu jedynie na poziomie 18%. Z uwagi na to, iż powód w znacznym stopniu korzystał ze zwolnienia od opłaty od pozwu, gdyż Sąd zwolnił go od opłaty od pozwu ponad 500 zł, Sąd na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego (...) z zasądzonego roszczenia kwotę 17.005 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu w zakresie, w jakim powód przegrał proces. Powód przegrał proces co do kwoty 350.091 zł, opłata stosunkowa od pozwu od tej kwoty wynosi 17.505 zł, powód uiszczył tytułem opłaty od pozwu kwotę 500 zł, a więc z zasądzonego roszczenia do ściągnięcia pozostała kwota 17.005 zł).

W przypadku zaś pozwanego do ściągnięcia od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego (...) pozostała kwota 3.797 zł, stanowiąca opłatę od pozwu od zasądzonego roszczenia (art. 113 ust. 1) ustawy o kosztach w sprawach cywilnych).

Koszty opinii biegłego w tej sprawie wyniosły łącznie 1.411,41 zł i poniósł je w całości powód, a więc pozwany winien zwrócić powodowi z tego tytułu kwotę 240 zł (tj. 17% z kwoty 1.411,41 zł).